

Hoogte beslagvrije voet wanneer toeslag niet ontvangen wordt

Vraag:

Wanneer de zorg- of huurtoeslag niet ontvangen wordt en er ligt ook beslag op het inkomen, wat zijn dan de gevolgen voor de hoogte van de beslagvrije voet?

[Art. 475d lid 5 Rv](#) bepaalt dat de beslagvrije voet verminderd wordt met de ontvangen zorg- en huurtoeslag. Het is dan de vraag wat onder 'ontvangen' moet worden verstaan. Gaat het hier om ontvangen in juridische zin (deel gaan uitmaken van het vermogen) of om ontvangen in feitelijke zin (er over kunnen beschikken)?

Drie situaties:

Om dit vraagstuk te kunnen beantwoorden is het van belang eerst de situaties te onderscheiden waarin de huur- en/of zorgtoeslag feitelijk door betrokkene niet wordt ontvangen, d.w.z. dat betrokkene er niet over kan beschikken. De volgende situaties zijn te onderscheiden:

1. de toeslag is niet aangevraagd;
2. de belastingdienst verrekent de toeslag in verband met een schuld;
3. de verhuurder of zorgverzekeraar legt beslag op resp. de huur- of zorgtoeslag.

Ad. 1: de toeslag is niet aangevraagd

Deze situatie is expliciet tijdens de parlementaire behandeling aan de orde gekomen. In de Nota van Wijziging staat:¹

"Het moet bij de zorgtoeslag gaan om daadwerkelijk ontvangen zorgtoeslag. Mocht de zorgtoeslag niet zijn aangevraagd en daardoor ook niet ontvangen, dan wordt de beslagvrije voet niet hiermee verminderd, opdat de daadwerkelijk te betalen premie kan worden voldaan uit het vrij te laten bedrag." Dit neemt overigens niet weg dat wanneer een schuldenaar blijft weigeren de toeslag aan te vragen, hij zich in redelijkheid niet op dit standpunt van de wetgever kan beroepen.

Ad. 2: de belastingdienst verrekent de toeslag

Wanneer te veel toeslagen zijn verstrekt kan de Belastingdienst/Toeslagen de toeslagschuld verrekenen met de maandelijks uit te betalen toeslagen. Er geldt bij dit verrekenen geen beslagvrije voet. Wel kan op verzoek een individuele betalingsregeling afgesproken worden. Hiervoor wordt de betalingscapaciteit vastgesteld. Op de hoogte van de betalingscapaciteit heeft een eventueel beslag op het inkomen geen invloed.

Ad.3: er ligt beslag op de huur- of zorgtoeslag

De zorgverzekeraar kan beslag op de zorgtoeslag leggen. De verhuurder kan beslag op de huurtoeslag leggen. Er geldt hiervoor geen beslagvrije voet. De volledige toeslag valt onder het beslag. Aangezien andere schuldeisers geen beslag op deze toeslagen kunnen leggen nemen deze schuldeisers als het om dit beslag gaat een preferente positie in.

Er kan alleen beslag op een toeslag worden gelegd voor een schuld waar een vonnis voor is. Er kan dus geen beslag worden gelegd voor de lopende huur of premie ziektekostenverzekering. Op zichzelf leidt dit al tot het probleem hoe zonder uitbetaalde toeslag de huur c.q. ziektekostenverzekering betaald moet worden.

Feitelijk niet kunnen beschikken

Voor alle drie de situaties geldt dat betrokkene feitelijk niet over de toeslag kan beschikken. Indien in elk van deze situaties beslag op het inkomen is gelegd, is het de vraag of de niet ontvangen huur- of zorgtoeslag al dan niet in mindering moet worden gebracht op de verhoging van de beslagvrije voet met de huur en de premie ziektekostenverzekering. Art. 475d lid 5 bepaalt immers, voor zover hier van belang, dat de beslagvrije voet wordt verhoogd met de huur en premie ziektekosten, verminderd met

de 'ontvangen' huur- en zorgtoeslag.

Betekenis van 'ontvangen'

Er is veel voor te zeggen dat aan het begrip 'ontvangen' in art. 475d lid 5 Rv een feitelijke betekenis moet worden toegekend: er feitelijk over kunnen beschikken. Dit heeft te maken met de strekking van de beslagvrije voet. De beslagvrije voet is het deel van het inkomen dat vrijgesteld is van beslag, om er voor te zorgen dat men in de minimale bestaanskosten kan blijven voorzien. Onderdeel van de beslagvrije voet is ook de huur en de premie ziektekostenverzekering, met de bedoeling dat men ondanks het beslag op inkomen, kan blijven wonen en de ziektekostenverzekering kan blijven betalen. Wanneer de toeslag niet wordt ontvangen moet de beslagvrije voet niet met dat bedrag verminderd worden, anders kan de huur of zorgverzekering niet betaald worden.

Dat het moet gaan om 'feitelijk ontvangen' blijkt ook uit de hierboven aangehaalde passage uit de parlementaire behandeling. Er staat immers:

1. het moet gaan om daadwerkelijk ontvangen zorgtoeslag;
2. wanneer de zorgtoeslag niet is aangevraagd en daardoor ook niet ontvangen, wordt de beslagvrije voet hiermee niet verminderd;
3. de daadwerkelijk te betalen premie kan dan worden voldaan uit het vrij te laten bedrag (wsnp-term voor beslagvrije voet)

Wanneer de beslagvrije voet niet zou worden aangepast indien de huur- en/of zorgtoeslag door betrokkene feitelijk niet zou worden ontvangen, komt de bedoeling van de beslagvrije voet geheel op de helling te staan. De lopende huur en/of premie ziektekostenverzekering kan immers niet meer voldaan worden. Dit zou slechts anders zijn indien het beslag op de toeslag aangewend zou worden om de lopende huur en premie ziektekostenverzekering te betalen. Maar dat is in de praktijk niet het geval. Het beslag is wordt immers gelegd vanwege een vonnis voor achterstallige termijnen.

Sociale dienst verrekent

Wanneer er op het inkomen verrekend wordt, bijvoorbeeld de sociale dienst verrekent een vordering op de uitkering, dan gelden dezelfde argumenten wanneer er beslag op het inkomen is gelegd. Ook dan is er alles voor te zeggen dat de beslagvrije voet aangepast moeten worden, aangezien de toeslag niet ontvangen wordt. Dat de sociale dienst in vergelijking met de zorgverzekeraar een preferente vordering heeft maakt dit niet anders. De zorgverzekeraar neemt immers t.o.v. de zorgtoeslag een preferente positie in. Dit zogenaamde 'voorrecht' specifiek op de zorgtoeslag gaat voor een algemeen voorrecht ([art. 3:280 BW](#)).

---

¹ [Kamerstukken II 2005-2006, 29942, nr. 8, p. 6](#)